

GAZETA TRANSILVANIEI.

Braslovu 31/19 Maiu 1868.

Gazeta oia de 2 ori: Marcuri si Dumineci, P.M., candu comoda ajutoarele. — Pretului pe l anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Trierotenor 16 fl. v. a. pe unu anu se 3 gablini mon. ruzaria.

Se presumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taca simbrala a 30 cr. de facare pe anu.

MONARCHIA AUSTRIACA. Transilvania.

Resolutiunea pentru sasi

la petitiunea universitatii si a Sibiiului in cauza a comesei Conrad Schmidt si romanii? —

Nr. mio. e 4119 — datata in Bud'a 15 Maiu (-) 1868. Subscrier: B. Bala Wenckheim m.p. Capriulna pe scurta etc.

La petitiunea, a universitatii si a comunitatii Sibiiului, inaintate prin r. guvernul, cea dinastie in 6 Martia a. c. Nr. 4523, a doia in 13 Martia Nr. 5237: „Mai. Sa c. r. spost. cu resolutiune pre in. din 15 April e binevoita a me impeteri si a'mi incredintia, **ca in numele seu preinalta se respandua la aceasta reprezentatiune in modulu urmatoriu:**

„Maiestatea Sa cu multumire a primita in cunoscatia tarea slipre, care cu privire la institutiunile celo vechi si la drepturile privilegiate ale natiunii sasesti, la ocuparea postulu de Comes sasesc, s'a exprimat cu atata focu in reprezentatiunile respective; cu tote acestea Mai. Sa trebi se tiena inviduina ochiloru si acele drepturi maiestate, care cometa fara indoiela regentului in privati'a acestoi postu, si inca pe bazea asolarii privilegii si datini indreptitate.

Dupa celo mai vechiu privilegiu dela regele Andreiu II. an. 1224 denumira comesei sasescu se numera intru drepturile regelu Ungariei, si cu tote ca privilegiu mai dudu dreptulu de candidatiune la alegere l'on ztrapasa la natiunea sasescu, totusi dreptulu intrarici si demunerii remase netienu, care dreptu nu s'a tiermuritu prin nici unu privilegiu de a donega confirmarea, seu a redda denumira factu, cum se intempla si in an. 1775 cu comesei Simon Baussero. Cu privire, cu denumira comesei Conrad Schmidt nu s'a facutu dupa formalitate usulu legalu, nu a statu nici o pedeca in drumu nici le peticionarii lui. Candu iuse Maiestatea Sa rezervat ulterio'ra decide re pentru legislatiune in cauza demunerii noulu comesu, o iscu acest'a in convingere, cum natiunea saseca va solutu cu liniste ocaziune, prin care prin infiliatiunea principelui si a reprezentatiunii populari sasime („Sachsenboten“) se va intalni si se va garantat posetiunea ei de dreptu, basata pe privilegiu — sub **santian'a legiloru.** — Candu natiunea saseca statu din partea Maiestatii Sale si a regimului, ostu si a celorlalti factori ai legislatiunii p'ote acesta cu incredintia asecurarea respectabilelor loro pretensiuni.

Provoca pre r. guvernul a face acesta cunoscutu universitatii sasesti si reprezentantii r. l. cetati Sibiiu.

Acest'a e inteleuslu resolutiunii. Sasiu dara se afla mangaiat cu sperantia in promisiuni redictorie de animi. Apoi cu numirea natiunea saseca, pamentulu sasescu din acesta resolutiune se afla odoibita, m'as si giogioliti, pre candu aliti se vedu inoia ignorati ca natiune politica, inose fara a desepira, pana candu se afla Ddies in ceria si-spirituilu vietii poporeloru pre pamento. — Acestu coincide, ca die'a decie a se pune petitiunile oestionele la archivu, si ministriulu la insarcinarea Maiestatii dele resolutiunea de susu la aceesti petitiuni, care era transmise prin r. guvernul la Maiestate, releva in principiu si posetiunea, in care se aflam noi aroncati prin o mesura pripta a ministeriulu r., care nu lacuse calculu la generala ofensa a natiunei romane, care inose a intralosta si amaritu pana in celo mai profunde adancimi ale sufletului pe una natiune fidelu

patrei comune si mai amica patriota, decatu e pretinacu patriotismu alo ignoratoriulu si ala celoru, cari in truaf'a loro de angeri sumeti au ostentatu a se atinge si a umbri neatingibilitate santianei sanctiuni maiestate din 1863, care ne sooti si ne reconoscu de natiune politica perfecta egale, dupa care ne si pretendemu respectarea dela toi cei ce vreu a fi respectati impromtata, ca una conditiune sine qua non. — Cuvintele limitistoru in resolutiunea de susu, de si nu suna la adresa si in favorea natiunei romane, ale totosi au si inaintes nostra fermeculu de a se lotari in sperante nostre, cu timpolu nu e departe, candu Maiestatea Sa, cu unu parinte comunu ala tuturoru poporeloru se va indura a ne linisti si pe noi cu o pre insita drepta considerare si cu dorita resolutiune — la reprezentatiunile infuosiata — si la cele infasciozante ale universitatii natiunei romane seu ale corporatiunilor si municipali, la ala caroru votu se vor alstara tote minoritatiile romane ale celorlaltu municipia cu declarariile sale la protocoalele municipaliitatiloru, cu publicarea loro prin organelu publicu si cu starea, ad se devina cunoscutu Marelu nostru rege si Principe, ca se capete ocaziune a dispone si infiliatiu, pentrucu pre insita vedia si autoritate de imperatu si rege se ruelucea in anstrolu si infiliatiu neignita a neviabilitati sacratei sanctiuni din 1863, care e si va remanu marea nostra charta, ca savoire dela blandulu si parintesculu soptro alu in dinastie domitoria. Vicia natiunii intregi astfelu constitutiunale manifestata nu se va pot' ignoru. — Fac posse. —

Justitia ruzesca asupra jidoviloru.

Contimporanii nostriu isi mai aducu aminte de ocesurile imperatiulu Nicolae, prin care jidovulu locuitori in Ruzia' li se impuseru dintr'odata anici specii de contributiuni extraordinariu si anume: pentru vestemtele lungi, pentru barbii, pericoini (bucl), fasiliele ce se aprindu vineri ser'a, pentru mancariu Kosher (carste intru inteleuslu talmudulu) si ce mai soiu etc. pentru ce. In urmare acoloru uoaze multe miu de jidovi laandu lumea in oapu, oparte mare din ei se staoarazu in Moldova. Ce mai veon de auru a fostu acela pentru vamesii, cazacii si toti „oinovnicii“ dela Prutu! Atateu robe, atati imperali de facare oapu jidovecu si mai cete o rochia de metasa, un shalu, vreu bratiuleta de auru, seu alte asemenea presentu si jidovii seap' inoche cu barb'a nerasa, cu pericoini netaieti si cu tota necurati'a (pe turcescu morderia) loro traditionala, pentrucu dupa 30 de ani se do e pornit moldovenoru!

Imperatiulu Alossandru nu mai pronoscece nici raderu barbiloru si tateru, pericuiloru, nici scutereu reverendelu jidovecu, ci toamu din contra, Mai. Sa tiarnu tuturoru Ruziiloru inspiratu de alte simtimente diferentiore de ale tate-sau, emancipandu petierani, nu a uitatu nici pe jidovii sei.

In Ruzia' sunt mai multe comene erantu jidovecu. Orasiululu Scheka langa Sulvancu locuitu de jidovi economi si negutiatori (fasese proprietate baronulu Kendel). Dupa emancipare se ocaru si acolo ca si pre la noi certe saspra pasioniloru, paduriloru etc. Jidovii din Scheka se provocat si ei la ocazu, precum se provocu in Transilvania romanii si acioni la patenta. Ei inose o patira ostu de bine, pentrucu dupa o corespondentia din 12 Maiu, marit'a asu de. comisarju mergandu la fact'a locuulu, apucandu pe jidovulu cela mai bogatu din comuna, ilu duse cu sine la resiediunt'a sa, unde l'u inchise in ocleriu, era in dilele urmatore ilu puse la matratu si caratu de gauciu. Tota acelu

prea potente comisarju impuse orasi-noloru din Scheka glob'a oheria de 70,000, di: septezdecim mi robe, pentru ca a cetezatu a protesta in contra tiraniei domnulu baronu. Jidoviloru le remane cu adeverata recroscala cetra marele imperatu ala tuturoru Ruziiloru. Ei dieu, dara in Ruzia' este cunoscutu pres bine proverbiulu ce se ande si pre le noi si carele dice, ca Cerialu e multu si imperatiulu e departe. Preste acesteu jidovii mai sciu, ce pana se poti intru la imperatiulu, trebu se tereci prin starea usi cate dile intr'unu anu. Apoi dara jidovii vor este, pentrucu acolu in Ruzia' insita diplomatiu nu'i va lasa osteneli de a sei cu note colective; Lici chiaru „santi'nti' jidovecu“ latia prestu tote Europa' si Asia nu va pot' ascria atati bani la foile publicu, pentrucu prin sbioratu loro se spaimente pe mosolii cei mari, precum au aparatu pre do. Caru si pre toti oclerii si astelii sei din Moldova. —

Escese sangerose.

Pe linia in care se cladesce acum drumulu de feru Seme'ra. Petrosieni in comitatulu Unediorei se afla multe mi le mani lucratoru, oim de comunu totu straini. Intre acestia prorupse o revolta in contra intreprinderiloru de cladire, cum dapa mania' a estorofelid de lucratori observata cete odatu din conigurar spre asi estorce dinne miu mai. Revolt'a lu atatu de serioisa, incatu intreprinderii (fratu Klein) se aflara siliti a recura ajutoru ostasescu; lucratori inose erau atatu de iritati, incatu ostasi traseru si la carne si se vulnera mai multu. Din partea regimulu ongrosescu s'a transmis la regiu comisarju a-visare, ad se ordinezu strinsa cercetare. — Nu scim deca se afla si transilvani intr'acesti lucratori, nu si asigura inose, ca patrioti de ai nostri nu se pe folosescu de isvorulu acestu devenitu dupa lucrulu maniloru, din casa, ce antependori — si adocu poteri lucratoru totu din afara, la ceea ce ar' trebui se se puna stavila prin conditiunile contracteoloru, ca se se deschida acesta fontana de castigu pentru lucratori, cu preferentia cei patrioti, ca cea straini pe lunga ce tragu folosele acestei intreprinderi din gur'a pamentiloru, apoi mai aduce cu sene si spirita de revolta, cu escese de acestu sangerose. —

Fagarastu 26 Maiu.

Astadi comitatu nostru districtoale —li tienu siediunt'a sa trilonaria. La 10 ore capitanulu supremu deschide siediunt'a prin o cuvintare bine alea, in care si-a respectu bucori' pentru parabilitate si viulu interesu, cu care vede ca membrii acestui comitetu urmarescu lucrariu, ce cada in sfer'a vietii municipale, si deschidendu siediunt'a face totu un'a data si motiunea se se transmita Maiestatii Sale o adresa de bucuria pentru fericiu nascere a Maiestatii Sale imperateze, Regini si Dorn'a nostra'. La acesta a acolu vicedirectulu Antonelli si esprimendusi bucori'a se dice: „cu avandu si densulu acesta' idea in care acum se vede preventiu de Ilustratei Sa, pentru usiorarea lucratorulu de astadi a si formulatu adresa' aici alaturata, si deca onorabilulu comitetu ar' binevoeli se o asculte, densulu e gata a o propune spre discutie. Comitatu se involtesce si ascultandu cu multa atentiune, o si primece in unanimitate; inose la propunere usui membru de nationalitate maghiara asu, ca aceea se se traduce si in limb'a maghiara din cuvintu in cuvintu si asu se se substerna la locurile mai inalte. Dupa aceea se ceteceu mai multe charte guvernamentale, intre care mai insemnata' este otea, ceu cu privire aprobarea procedulu verbalu subternutu din sesinseu trecta. Organizaresu notariatelu si a comunitatiloru as invicis la statulu quo papa la organizarea ge-

nerale în scurto urmasa. Totu asemenea se intempla si cu preliminarul privitoriu la urcarea lefelor pentru oficialii administrativi si judecătorești, si pentru crearea unei statii de chirurgi în Brașu. La acesta din urma inose comitetul la chiarificatiunea data de protopopul Metianu a primitu un proiect de recursu contra inaltu guvern, în care se dice: ca comitetulu n'a cerutu crearea din nou a acestei statii, ci numai reactivarea ei, fiinduca ea a existatu pana în timpurile mai recente, si ar' fi absolutu cu nepotentiă, că această cauza de interesu publicu se remana nedeslegată pana la definitivă organizare, ceea ci de altminteru după cum se pôte prevedé din cartulu lucrariilor de pana acum, nu pôte se urmeze în scurto.

La propunerea v. capitaniului Codru s'au înconvenientiat compasaré instrumentelor recente la lucrările inginerului districtuale.

Dându cețire unei epistole dela comita tala Abani, în care această municipalitate ne provoacă că se sprijinim la dieta proiectulu ei, că limb' a ungurească se se introduce că singura limbă atatu în administratiuni, vato și la judecătoria; vicariulu Antonelli subterne comitetulu contraproiectulu alaturatu, motivandu necesitate lui si totu n'a data cetindulo, rōga pre on comitetu, că ingridușo de tiparilor ei litografice lui, se se traduca și în limb' a ungurească și în ambele limbe se se transmite și celorlalte municipalitati ale țerei. În urm' a acestuia după diptu pre si contra se redica la concludu, că acestu contraproiectu se se decupiez în mai multe exemplarile, se se espuna în dicțatori, si totu n'a data se se amane si dind'u pana masa demanță la 8 ore, pentrucă si celi mai pacini verșati în limb' a românească se siba timpu a'lu studiu cu de amănuntulu. După acestă urm' a mēsa stralocia, la care loara parte toti membrii comitetului.

În 27 Maiu. Siedint'ă se incepe la 9 ore cu o discutiune ostentivă mai bine de o 6ra si dimuțate, la care loara parte vic. Antonelli, protop. Metianu, Jakab, F. B. P., Brustz etc. Capitaniulu supr. vedindu, ca în modulu acestă e imposibilu ori ce s'apropie, face motiune că se se aliga o comisiune de 6 membrii, statid'ă de 3 romani si 3 unguri, carea se se conștieze asupra modificării unoru termeni din proiectulu subternețu în sesiunea de ieri de vic. A., si fiinduca această motiune s'a si primitu, suspide si dind'ă pre unu patriarh de 6ra. Comisiunea acestă 'lu mai lă odată la revizuire si face modificariile ce se vedu în exemplariulu alaturatu, se reintorce în sala, si se cetece din nou, apoi se primeșce cu unanimitate spre a se trece că concludu la protocolu, a se traduce și în limb' a ungurească, apoi a se litografă si a se transmite pre la tōte municipalitatiile din Transilvania.

Dupa acestea din ana' a noel recușitiuni dela comitetulu Pest' a se concludu, ca de 6rao suntu ordinatiuni guberniale, prin care se îndortăză fiecare comuna a asema gradina de comitat pentru celelele sale în interesulu binei publicu, se se încredintăze oficialotulu stric' a executare a acestora. Epistol' a cōtului Turde, prin care ne'au recerșat o partine schimbării ștate de densă în respectulu procedurii de seam, se relăga dietei. Et' cu privire la publicatiunea pentru sistem' a drumulu de feru în Transilvania s'a alesu o comisiune, care se se pna în cointeligere si cu oficialotulu magistratiale de aici, si se subterna o petitiune pentru deschidere unu drumu bonu din T'garșianu pana la statiunea cea mai de aproape a celei ferate. Se ceteșce elaborare dela cōtețele Szepes, Nagrad, Zemplin si cōtulu Zolyom, privitoriu la regulare referentiilor municipale către ministeriu, cari tōte se lida la comisiuni si numai acea parte a elaboratulu din Zolyom se primeșce, care priveșce la denumire oficialioru judecătorești, înose cu cea clausulu, ca ministeriu se fie în consideratiune la denumiri, maiortăze populatiuni, limb' a acestuia, si pre cata timpu se voru s'au 6mesi destula de oficiali în singlu respectivelor municipii, se nu se tramita straini. —

Unu romanu.

Maiestate C. R. Apostolica

Prea umiltu subscrisulu comiteta districtuale fiindu astăzi intrancu se simte îndortozat a dă una vice expresiune bucuriei generale, de care țeseșce înosiditulu intrăg' a populatiunea de aici

pentru fericit' a născere a Maiestatei Sale Imperatori a Regi'n' a Dōm'n' a nōstru.

Umiltoru membriloru În. Case Hababurgice Lotaringice în ochii populatiunii nōstre e identicu cu înmulțire numeralu binefacitoriloru sei patriu.

Ca ce martora e istori'a, mai toti membri În. Case a Maiestatei Vōstre au manifestatu din timpu în timpu contra loialii sei supasi patrioticeșce iubire, bunavolentiă, umanitate si simțiu de dreptate.

Et' Maiestatea Vōstră la acestea scempe margaritarie ale estenei ce stringe pre popōre cu legarituru nedespartibile către Dumortorii sei a Ti mai adaspu pre coronele inca si libertateșce, carea dōpa ce se va desvoltă în directiunea si tētonatōna de Maiestatei Vōstre spre asi potē reversă binefacitoriele sale radiu asupra totatoru popōlorulu perfectu egalmente, nefavorandu unuia mai multu decatu altu, va se producă rezultate mari, deschișdindu pentru tōte individualitate nationale de una potviva calea prosperitiei, a civilizatiunii și a înavutirii, ca-ce singuru libertateșca dă viațu natuniloru și la fecundăze.

Atenci iubirea popōlorulu din întregu Imperiu către În. Casa a Maiestatei Vōstre va se fi negreștuit inca si mai mare, si mai via și mai devotat.

Primiti Maiestatea Vōstră si cu această ocaziune neclat' a noastră fidelitate, aderentiă si omagiale supunere, cu cari ne simțim

Ai Maiestatei Vōstră

porarea devotati
Comitetulu districtualu.

† Clusiu 22 Maiu. Eri se mută din milidoculu nostru la ete'n' a viciat' a Nicolau Cinteș de Corul' a, amplotu la r. gub. Transilvania în etate de 67 ani, după 40 ani de servitiu si 18 ani ai vicieti conjugale. Pe repozitiu 'lu julescu soci' a lui Cinteș n. Va i d a si nepoti Ioann, Niculau si Georgiu Cinteș. Dar 'lu julescu si stimatori lui amici si 'lu reverența nationale că pe unu fiu devotatu binei ei. Remasitiile pamentese se voru astucă în 23 Maiu în cetermieriulu din C. Moșarșoru.

Nicolau Cinteș, registratu la r. guberniu si cratoru bisericii romane gr. cat. din Clusiu avu o activitate exemplarică si o viciu onorifică si economică. Si-a fostu agnositu buniceșce avere si nevandu princi cu soci' a sa Ana Valda a lasatu, că tōta averea sa, care consta din 1 casa cu mai multe încaperi în Clusiu, strad' a Monostoriulu, în pretiu de 5000 fl. v. o. si unu pamentu de eratoru pretiuitu la 300 fl., se se impemta în 5 parti, din cari una se devina proprietate bisericii romane unite din Clusiu, alta a scōlei populare romane unite din Clusiu, a 3-a bisericii romane gr. cat. din Veneti' a de diocē, loculu dăscerii repositulu, la 4-a parte nepotiloru fratelui sen Georgiu, et' a 5-a socii sale. Din masa' a intrăge se se plătēșca mai sateu 300 fl. v. a. bisericii romane unite din Clusiu si unu pamentu, în pretiu de 300 fl., diuțemate pu sēm'a bisericii si celealte parte pe sēm'a investitoriiloru, et' moșii din Veneti' a de diocē a lasat' a nepotiloru sei. Cu acestă testare repositulu s'a facutu nemuritoriu. Eri va viat' în dulce aducere aminte a princioloru scōlei populare de aici, cari ilo voru cuprindé în rogatiunile sale că binefacitoru scōlei cu tōte recunoscinti' a conveniti, si memori' a binefaceri' lui remane neuitat!

Fia' tere'n' a noștră! —

Gherla 18 Maiu. Nici ondu inteligin' a romane din Gherla' a gura n'a așteptat dela anulu 1848 încōce o diu cu avia sate mare, că dinu de 3/15 Maiu a. c., pentrucă vedesi o bucurie neșpasa pe freșele romanioloru coloru adaverati audindu, ca în Gherla' a s'au infintiatu unu comiteta, care are de cogeta a stragiu unu maișaru pre 15 Maiu în onōreșce principiorulu declarate mai bine de 40.000 romani adanati pre campulu libertatii la anulu 1848 în Blasiu.

În di' a de 15 Maiu din cans' a pliorulu n'a s'pututu teni si maișaru, fara numai o petrecere la unu confrate slo nostru, unde a fostu de faciu o parte însemnată de inteligentiă, cu care ocaziune nu lipsira nici toastele pentru natiunea romane, dreptariile ei si autonom' a scempe nostre patriu, pentru barbati bine meritati ai natiunii, Baritiu, Ratiu, Hodosiu, Aosește si alti. Petrecerea a duratu pana la 11 ore, cându apoi ne-amu despartit' a cu sperantiă, ca de ne va

favori timpulu, se ne vedemă cu totlu maișaru în o padurice nu departe de manastire Nicoliu. Maișaru s'a si tenuu o tōta solemnitate, la care a participatu unu numeru însemnatu de barbati si dame din Gherla', Desio si gura, petrecere, ven se dice, însemnatate dilei s'au înfrumusețiatu prin d. teologii din Gherla' în fronte de Rvd. D. canonicu si rectoru Ștefanu Bilitu cu M. O. D. vicectoru Georgiu Moldovanu, asiriile ne au suprasnu după amēdi din bunatateșce. Sa d. episcopu Dr. Ioane Vanciu, care a înaltu de maișaru cu vreo dōșu dile binevoale a se apromate, ca voru ete de odatu cu noi, — de si n'a lipsitu intrigi întrebantiate, că dnti teologii se fia împedcati a participa la maișaru cu noi — din cauză, precum se vorbesce, ca acolo se voru întempla demonstratiuni politice — ce nu s'au întemplantu. Nu cunvua acelu doșu de compromisi — că cu timpu se nu pōta deveni episcopu, de ce Ddieu nu numai pe noi, daru si pre aliu multi ete fericite — Dara multiamite celoru de susu, dnililoru, carii n'au facutu pliacere se simu unu timpu de si cum scurto la olată. Caudu teologii s'au apropiat de noi, din partea studentiloru romani au fostu primiti ca „hai se damu mana cu mana” si do ete adunati cu se trăiesce, 6ra teologii cu unu versu placentu au cantatu „Destăpote romane”, priu cari cuvinte au fostu si adunarea din 1848 la Blasiu destăpata. După tōte aceste au armatu jocuri nationale — la care teologii n'au lasatu parte.

Pe la 5 ore la oșina cu totlu. Do. Ioane Mureșianu au redicatu unu toastu în onōreșce dilei de 3/15 Msiu, desfășurandu mai pre largu însemnatate dilei înainte cu 20 ani, cându natiunea romane în unire s'a declaratu de libera din sclav' a cea barbară, precum si despre juramentulu ce-l'au pusu parte diu'tre noi, parte diu'tre patrii si consengentiu nostri pre campulu libertatii. Aceste cuvinte au fostu scōșe din simile totatoru romanioloru celoru de faciu. După acea a redicatu unu toastu dn. Gavrilu Masu fostu jude primariu pentru episcopulu Dr. Ioane Vanciu, ete după care Mureșianu pentu prețiti si fostu iubit, cei cari n'au sustientate nationalitateșce si limb' a; după acestă d. canonicu Ștef. Bilitu a multiamitu în numele clericali cōștițineru pentru primirea cea caldășce. S'au redicatu toastu pentru Baritiu, Ratiu si alti, în urm' a sesoriloru comitatense Alecs. N. Ewēșiu a diu't' a. În 1848 natiunea romane a avutō noște comiteta, care în anulu 1861 s'a renouit si oșdortoritu au fostu arhiepiscopii Suloțu si Siagona. După ce pre marele parinte Suloțu l'amu perdutu, — dorēșce că vedeviti' dileșce a Blasiulu se'au afe în persōn' a ibitolu nostre arhieru Vanciu mirele, care totu odatu se fia si conducatorulu aiu comitetulu si — alu natiunii. — Tōte toastele au fostu primite cu vivate însultite, după care despartindu ne am dōșu cu noi suverenele cele mai placentu.

În legatură cu această fi'mi etat' a se face conșcutu, ce sensatiune rea a causatu pre sei loara în procesu a bravotulu aparitōrii și drepturiloru nostre dn. Alecsandru Komosu pentu articii din „Federation” Nr. 25, 28 si 38. Noi am dōri, ca proobrutorulu de statu d. Ratiu se vna si se ne întrebte pre toti — si voru vedé, ca articii acēia au exitu din animelu nostre, si de unu puté vedé fiasce-care romani cete unu diușaru, s'aru convigē d. procuroru, ca altu ceva nu amu scrie decatu acea ce se cuprindé în articii nomiti, — si atōci guvernulu ar' trebui se fie în totu orasiulu si statulu cete unu procuroru de statu, că se se încredintăze pre toti pentru simțimentele nostre cele drepte nationale. — Unu romanu.

M. Osiorheiu 17 Maiu. Mai noște pentru natiune este, cu numeralu advocatorulu romani s'au mai înmulțitu cu trei: Asessoru pensionatu dela tablu reg. dn Nicolau Găstianu, asessoru de sediu si jude singularulu dn Basilu Poppe de Harsianu, si diu Ioane Cătoneșcu de densu la tablu regale de aici jure-6șe de advocatu în primăviera astu cu succesu fōrte bune. — E. S.

UNGAR' A. Dela dieta. Sasi încalcrati. În siedint' a dietale dn 14 Maiu după cele curente veni înaintu reportulu comisiunei de petitiuni, care referu despre petitiunile date la dieta din partea asilioru din Sibiu, Segiōri' a si dela universitate în cauz' a pensionariu comesulu Conradu Schmidt

dicându: ca pentru că administrarea se aduce în concordanță cu responsabilitățile ministeriale, principiu nesemnificativ și ternar numai la judecătoria; apoi alegerea lui Conrad Schmidt se făcuse din nou constituțiile țării erau suspendate și introducerea lui în ofițiu nu se făcuse după formalitățile îndatinate. Asta fiindcă dieta a împuțat pe ministere, că în casa administrativă și justiția în Ardeal se făcuse dispoziții după cum aia ca ale, era nouă comisiune și numai provizoriu până la deschiderea legislativă; comisiunea de petiții și de parere, ca acestea petiții nu se pota recomanda către Măiestrat și propune a se pune acta în arhivă. De aci se încusă o dezbateră lungă.

Dep. B. B. M. C. H. E. din Brașov luându cuvântul dice, ca petițiile date prin Rannicher printră comensul Conrad Schmidt se radimă numai pe iluzii, pentru că nu se perde nu s'au scutit în viscol, astă se perde și strigatul acesta de dorere în bucuria generală, care o simțiere mareă majoritata a nației asesei printră departare fostului comens și alegerea cea făcută cu statu tacita a comensului de acum (djen-ur).

Acetea corporații reprezentative de acum, dice mai încolo, nu se întemisea nici pe statutul lui Andreu II, nici pe alte legi; els au căuta numai din legislativă încă octoata înainte cu 60 de aci și s'au totuși nise corpurile aristocratice birocratice, pentru că astă se separate de către popor și dependente față de comensul; de aceea stau în conflict cu instituțiile naționale, cari s'au totuși democratice. Cine ar' cuteza a afirma, ca aceste corporații ar' fi credințioase reprezentative ale poporului?

Si precum corpurile acestea astă numite reprezentătoare nu reprezintă majoritatea cetățenilor, întocma nici universitatea a lăse de denii cu echiderea poporului nu reprezintă opiniunea nației (aplaus); ceea ce vrea a dovedi cu unele exemple: În 1848 votarea deputații s'au în dieta din Clisau fără excepție pentru uniune; universitatea însă fără a asculta cererile protestă în contra. În anii din urmă s'au declară naționale, era pe fața dietei pentru uniune; și ur' universitatea în lăpre în 1866—7 din contra o adresă către Măiestrat și chiar în anșii în 1865, pentru că s'au vorbit în dieta din Clisau printră uniune, și apoi ondre a fi întemipiată cu un vot de neîncredere din partea corpurilor reprezentative brașovene (ilaritate) și îndată după vr' o cetea a septemînismu atatu de fetică și a lăsat totu în Brașov în dieta din Pestă și a lăsat între 2000 alegători și cetate și și cererile Brașov, luându s'au pe pușinii romani, (? după ce din vreo 10,000 o suma mare nu s'au inserat mulți în liste totu în casa, ca ceptenile iniștione încă s'au totu reprezentatori ai romaniilor R.), cari voțara printră romanu, numai 72 au fostu, cari nu m'au datu mite votulu.

Este dar' chiar, ca nici corpurile reprezentative orășenești, nici universitatea nu s'au adevăratele reprezentante ale nației. De aci trece la petiții dicându, ca 152 orășeni din Segișoara se paraliză în petițiile lor cu alți 400 segișeni, cu a carora subscriere dede cli o adresă la min. de interne că multumire printră departare comensului de mai înainte și denunțare acestuia. Cătu despre petițiile dela Sibiu, apoi până candu nu va eșunge la putere o ordine constituțională liberală și în privința corpurilor reprezentative în Sibiu în locu centralizării de acolo, bine nu se p'ote aștepta. De acolo desășira Bömches și impregiarilor, sub care s'au făcutu petițiunile nației asesei și din procedura la votare deduce un contrastu cu statulele, apoi aduce, ca o suma mare de petiții ale asailor s'au în departare comensului licuțiu reformelor și a constituționalismului; ceea ce dovedese, ca petițiile univ. s'au totu se p'ote consideră că expresiune opiniunii publice a întregii nații și declara aceste petiții și toate năștutele analoge de fetu ale partii aristocratice-birocratice sub capetenia ei Conrad Schmidt, care n'au fostu pe lege instalat, și a fostu numai suplinitor, nici n'au posesu joramentu, apoi s' au fostu o machina a sistemului constituțional. Danaa, dice, ca nu l'au pus în pensie înainte cu 10 zile (ilaritate, aplaus și djen) și se alatura la propunerea comisiunii de petiții.

Fabricius ar' fi doritu, ca după aci

sta nici se fă veniu înainte camerei, înse deca s'au adus înainte, se se desășira, pentru că s'au defălnită sceta discusiune asupra nației asesei. E constat, ca birocrati asesei agitează în contra mesurii ministeriale, că cum ar' fi o violare a dreptului nației asesei și crede, că voru infrinșe pe regimu, înse liberalii din Brașov, Segișoara, Rupea vedindu machiatul nime birocratilor, au lăsat aventu și-au salutat mesurii ministeriale că pe o aurora a libertății cetățenești; dovada s'au printră cele de triumf ale comensului provizoriu. Birocrati numai înțetea cu agitarile nise acum; de aceea onoratiș emera se sprigină din tute poterile pe regimu, pentru că ministerialu n'au violat drepturile constituționale ale asailor.

Cont. Dominic Teleki stămăz nației asesei, dar' i parou, ca se tiene încă colțita de sierpi birocrati. Ministerialu se o mantulă odată de birocrati, ori sigură ori pe cale legislativă.

Ioșu Gull dechisă, ca cu tute ca o surprisă și nu o pregătită a vorbi în casa a cetea, totuși propune că se nu se amâne, pentru că importantă nu numai pentru asii, ci pentru făce-care adoratori ale autonomiei. Dice, ca petițiile s'au făcutu pe cale legală, ca oficialii nației asesei nu se pota numi birocrati, fiindcă s'au ales prin alegere liberă. Elu încă-eră în contra denumirii provizorie a lui Conrad Schmidt; înse după aceea s'au alesu pe lege și instalare, era nu s'alegeră și, lipsi. Comens au fostu în senatul imperialu, și barbati dela tibi septemvirală și alții de pe la ministeriu n'au fostu? ma și deputații de aci dintre noi cătu n'au fostu! Cere că petițiile se o dă la ministeriu spre ale resoluva după legiu statutară, pentru că principiu s'au s'au, și că legiu până astă nu se observese, apoi naționa nu mai vr' puncte regulative, ci reforme pe cale legală.

Cont. I. Bethlen combatte propunerea lui Gull și dice, ca depuneră comensului bate în interesul nației s'au eci. Berenczy doreșce, că nici un maghiaru se nu se amestece în chestiune ce privește numai pe asii.

Signm. Papp aproba procedura regulimului, cu cvențu, o orice individuu, care nu încapă în cadrulu regulimului responsabil, trebe departat, apoi comensul corespunde unui comite suprem, care se denunțese și depune. E în contra anomaliilor. Asta merge, dar' era d'antea ne țau copacul de șapte pitruțe din colga. Deca regulimul va țiară omăni după cadul lui sau, atunci nu speră, ce se mai potu vorbi nici în dieta, ca și a lăgeră se îndefinițază, ma se facu totu după cadru; apoi se pleacă printră Carpat? — **Mal tolerantu** cu convicțiunile politice se fă regulimul chiaru și convicțiunile cu noi, ca atunci ne apropiam, stăflea ne batem în capete că berbeci. — Trauschenfels spriguesce propunerea comisiunii, Domokos era, ci Rannicher distinge, ca aici nu e vorba de persoana lui Schmidt, ci de chestiune constituțională, despre care va vorbi, candu se va lasă înainte regulare referințelor Ardealului, și candu preva și fi mai liberă, că se se p'ote pronunția opiniunea publică, apoi în dieta pretende a fi considerat numai că deputat egală că orare. În fine Gull și mai repete propunerea, dar' se preșese numai a comisiunii, că se se pona ad acta în arhivă.

NB. Dieta decide se pe p'na aceste petiții ad acta, și deca o ministrulu de interne responde la petițiile universității și înce favorabil. Cam? — Eca așa? Se p'ote? — S'ă p'otă și s'ă împravită, ca s'ă fostu înscrisu de Măiestrat. (Vedi mai sus).

AUSTRIA INFER. Viena's 25 Mai. Diurnalele, care serveseu că organe politice ministrului Beust se ocupa cu eventualitățile de aliatie. Se răspundă faimă, ca min. Beust va eșe întalnire cu dușele de Gramont, solulu Franței din Viena și cu Benedetti, solulu Franței din Berlin la Karlsbad, spre a se întalire în casa s'au în diurnașul ofișos „Wiener Abendpost” demite acestă faime în modulu celu mai fermulu. După această demitere crede unii, ca se făcu pregărită la rețitarea militară nordice intră Austria, Prusia și Rusia, s'au celu puțin la o solidaritate redimăta pe amieția vechiă.

D. Demetriu Brateanu, min. plenipotențiatu la Romașiei se întorse din Florența, unde reprezentă Romașiei și pe Dominițoșu de la ceremonie onorabile principelui de corôna Umberto și unde se bucură atatu din

partea regelui și a familiei regesei; astă și din partea principelui de corôna prusătescu și a principelui Napoleone de ces msi distinsă trezoreră fiindu și decorat cu ordinu chiaru de regele în persoana. Aici în Viena a datu d. Brateanu dealușile conviziunile în casa s'areți jidănesci, încotu și se deschise celea mai asturi raportu printrătrădare despre convențione postală cu Austria, și carei încheiere defănitivă se țau astă numai în neșce formalități esteriore.

— Înaltimă Sa Imp. principelu de corôna d. archiduce Rudolfu trimise la elevii orfanotrofulu c. r. din Viena's 200 fl., pentru că s'ă p'ote face una escurgere la Luxemburg. Simpatu'să cătu orfanu e o trezura nobilă.

ROMANIA.

— În 9 Maiu Maria's Sa Domnitorulu dede altu documentu de maxime umanitară prin epistolă care o adresă ministrulu de reșbru în cuprinsulu următoriu:

„Domnule ministru!

Respectu ce am printră omu, și fioresce ce portu ostăsiulu, care s're nu îndolitu titlu la a mea s'fecțiune, că cetățianu precum și că apărătoru al patriei, m'ă îndemnatu a defănită în armata o pedepșe, care nici de cum nu este de natoră a înaltă în s'fucitulu soldatulu simțențelule de onore și de morală. pedepșă la care n'au datu niciodată sancțiunea mea, de cătu în ania m'ahină.

Doreșce, dle ministru, că cu aniversarea s'urire mele pe tron, corecțiunea corporale, condamnată în mai tute armatele, se înceteze și la noi, și că ea se fă înlocuită prin stăle mai în raportu cu principiile de umanitate.

Te rogă dară, domnule ministru, că îndată se înșinteze adunrei un asemenea proiectu de lege, care va pune deciziunea mea în armonia cu codulu penalu al țetei.

Primesce, domnule ministru, încredințarea stămei mele.

Cotrocen 9/21 Maiu 1868.

Carol.

— Camera națională își octoinuă lucrare. În 11 Maiu s'au prezentat proiectulu pentru formarea unei companii române de navigare pe Dunare subscris de mai mulți deputat, er' min. Danic comensu camerei, ca guvernulu a închișiatu o convențione provizorie cu o companie engleză de navigare pe Dunare, care o va prezentă camerei și se r'oga, că se o ție în considerațione.

Se primi și proiectulu de lege ale poliției rurale cu 70 în contra la 40 voturi din 110 deputați presentu. — În acestă s'au datu de golu partii împedcătoare de înșitare, care m'ă vrea a compă camera cu casa unui convertitu Sgrumallas, ca se se dă naționalitate, deca se întemipțese treble publice naționale.

— Echo Danubianu, unu diurnalu jidănescu, ce ese în București la L. Weiss în limbă română și franceză, pronunțiatu apărătoru alu misionarulu israelitice și alu țipetorulu lor, se tramite în tute Europă pentru a falsifică opiniunea publică; dar' ore pentru a o informă pe baza adevărilor și dreptate se s'au un asemenea diurnalu în Romașia? Si dicea nu, de ce nu se presce este unu număr din „Trompetă” s'au „Romanulu” și în limbă franceză tramitenduse spre a îndreptă și corege falșitățile? —

— Sub titulu: **Crima nouă a jidovilor**, „Trompetă” din 9 Maiu publică unu casu triștă descoperitu chiaru prin un comensar în hanulu „Mannco”, unde audienduse vaitelule unei fetițe, se aflara nise jidovi și o fetiță română din Ploțesti, pe care o înșelase o jidana pentru cine ecie ce s'penele, și fetițu între vaitelule ce cerea la mămă'să. Comensariulu bate la mână, intră, cerețese, s'au, ca jidani traseră fața dela parati, prinde pe jidani, dandă i justitiu. Jidani dela otelulu Fieschi saru intru ajutoru cu unu p'nețu de lire, galbinu țorcețu; comensariulu conduce lucrulu că se v'ina și judecatorulu de instrucțiune, înșitate carnia se dovedira și jidani acestă de coruptori, printră causă a lor, pentru a ascunde în momentele de faclă crimă furtulu de suțelule, care le v'andu până la Constantinopol. — Se se dă în publicu în tute Europă crimele lor s'apuate, că se vedă lumea civilizată, ce proteje și pana încutu peștescesce ea în contra crășinilor, dandă creștențulu țipetorulu m'ăiestre.

